

II. Sử dụng mô hình cạnh tranh.

2.1. Hiệu suất theo quy mô và trường hợp Cobb-Douglas

■ Giả định hãng tối đa hòa lợi nhuận

$$\pi = p.q - wL - rK \quad (1)$$

Trong đó: $Q = AL^\alpha K^\beta$ (2)

Điều kiện MR=MC trong cạnh tranh hoàn hảo có thể viết:

$$P = w \frac{\partial L}{\partial Q} \quad \text{và} \quad (3)$$

$$P = r \frac{\partial K}{\partial Q} \quad (4)$$

Sắp xếp lại để thấy hãng thuê lao động đến khi

$$P \frac{\partial Q}{\partial L} = w \quad \text{Thuê tư bản đến khi} \quad P \frac{\partial Q}{\partial K} = r \quad (5)$$

■ Trong trường hợp Cobb-Douglas thì

$$\frac{\partial Q}{\partial L} = \alpha \frac{Q}{L} \quad \text{và} \quad \frac{\partial Q}{\partial K} = \beta \frac{Q}{K}$$

Thay (5) vào (1), ta có

$$\pi = P.Q - \frac{P\alpha Q}{L} L - \frac{P\beta Q}{K} K$$

$$\pi = PQ(1 - \alpha - \beta)$$

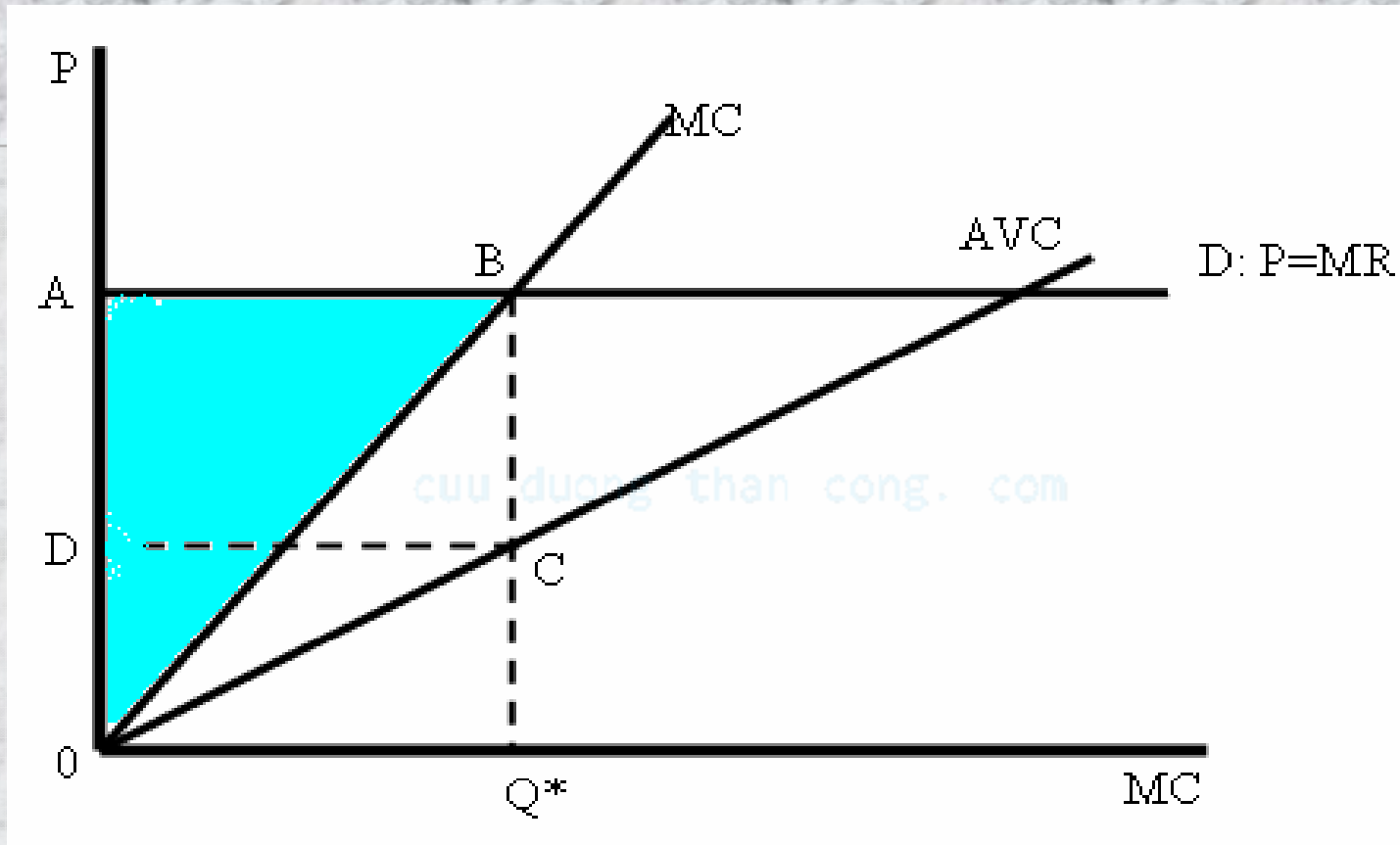
Từ phương trình trên cho thấy, khi hiệu suất giảm theo quy mô

($\alpha + \beta < 1$) lợi nhuận của hãng cạnh tranh hoàn hảo luôn dương. Với hiệu suất tăng theo quy mô ($\alpha + \beta > 1$) hãng cạnh tranh hoàn hảo lỗ trong dài hạn. Với hiệu suất không đổi theo quy mô

($\alpha + \beta = 1$), hãng có lợi nhuận bằng không bất kể sản lượng

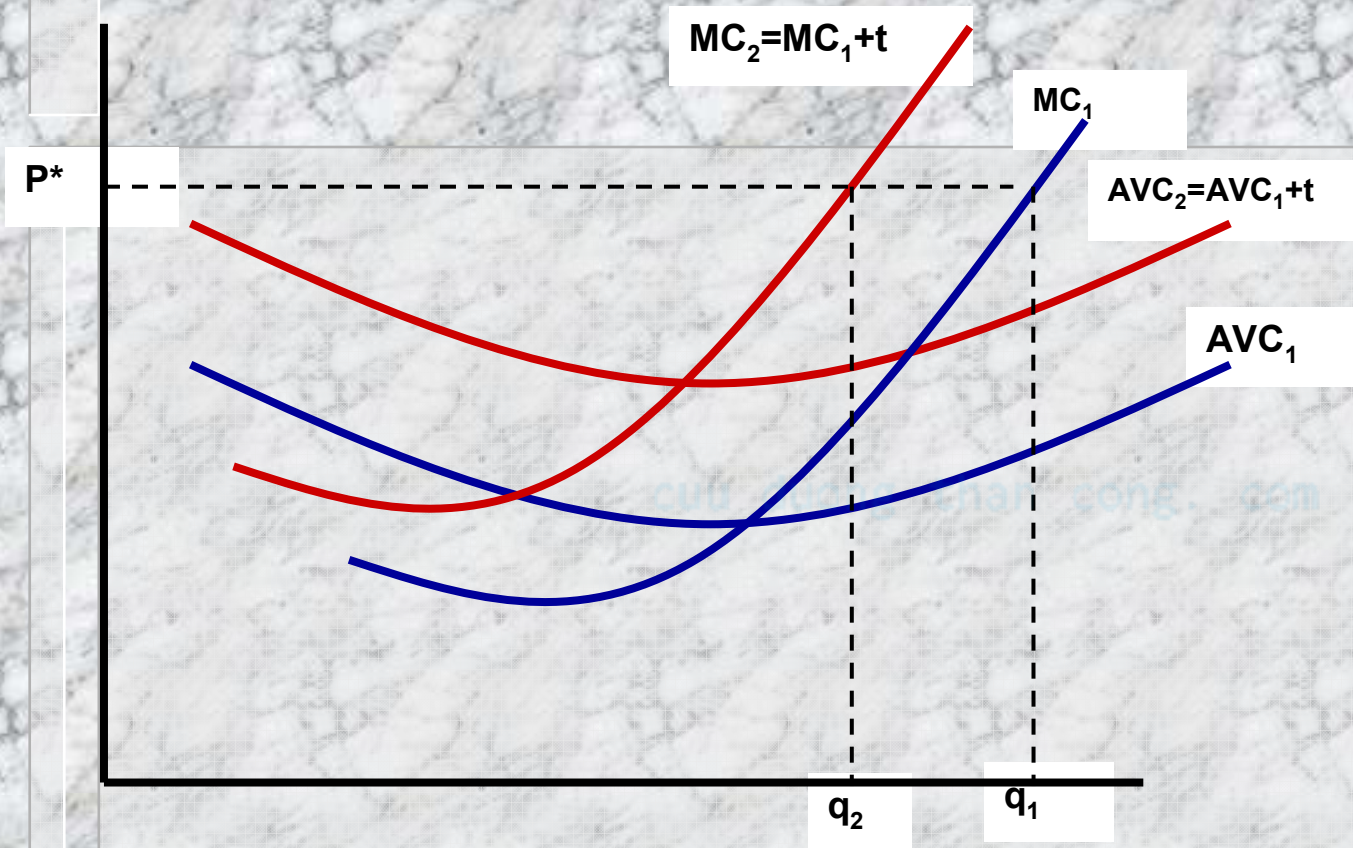

2.2. Thặng dư cho người sản xuất trong thời gian ngắn hạn

TDSX đo bằng khu vực màu xanh, phía dưới đường P thị trường và phía trên đường MC, giữa đầu ra là 0 và Q^* , đầu ra tối đa hóa lợi nhuận. Nó còn bằng hình chữ nhật ABCD, vì tổng số tất cả các chi phí biên để có được mức sản lượng Q^* bằng tổng chi phí khả biến sản xuất ra Q^* .

2.3. Những tác động ngắn hạn và dài hạn của một sắc thuế.

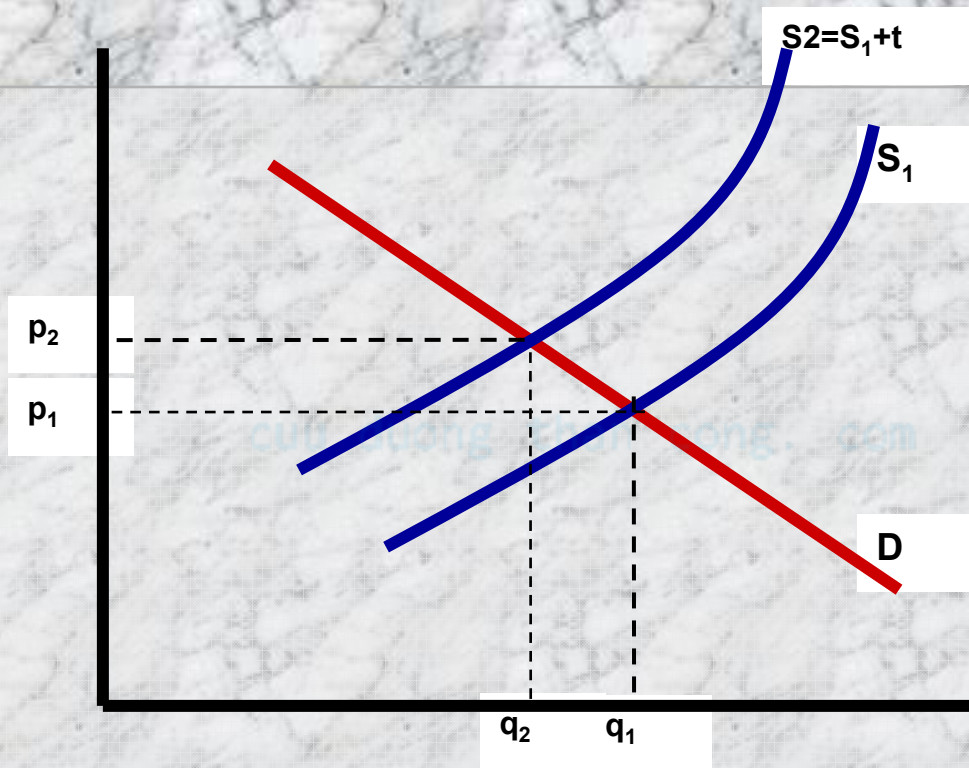

Giả sử thuế đánh vào đầu ra cho riêng hãng đang xét và do đó không tác động đến giá thị trường của sản phẩm. Ta thấy, thuế đánh vào đầu ra khiến hãng giảm bớt đầu ra của nó

Thuế đánh vào đầu ra nên nó làm cho đường chi phí biên tăng từ MC_1 lên $MC_2 = MC_1 + t$. Chi phí khả biến trung bình tăng từ AVC_1 lên $AVC_2 = AVC_1 + t$. Nếu tại mức thuế mới đường AVC_2 vẫn nằm dưới đường P thì hãng sẽ cắt giảm sản lượng từ q_1 xuống q_2 . Nếu thuế làm AVC_2 lớn hơn mức giá thì hãng sẽ đóng cửa.

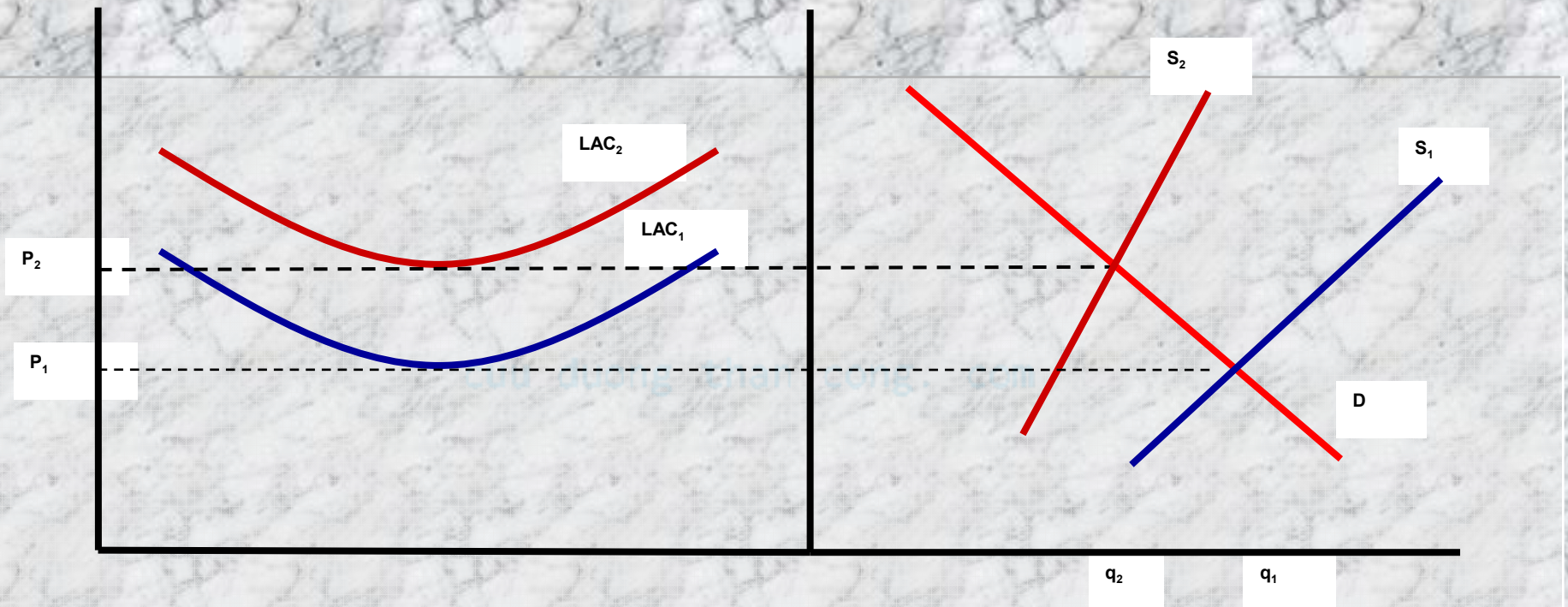
Đối với ngành trong ngắn hạn

Nếu thuế đánh vào tất cả các hãng trong ngành thì do tất cả các hãng cắt giảm sản lượng, đường cung sẽ dịch lên trên và giá cả sẽ tăng.

Khi tất cả các hãng cắt giảm sản lượng đường cung của ngành dịch trái, giá cả tăng từ p_1 lên p_2 .

Ngành dài hạn

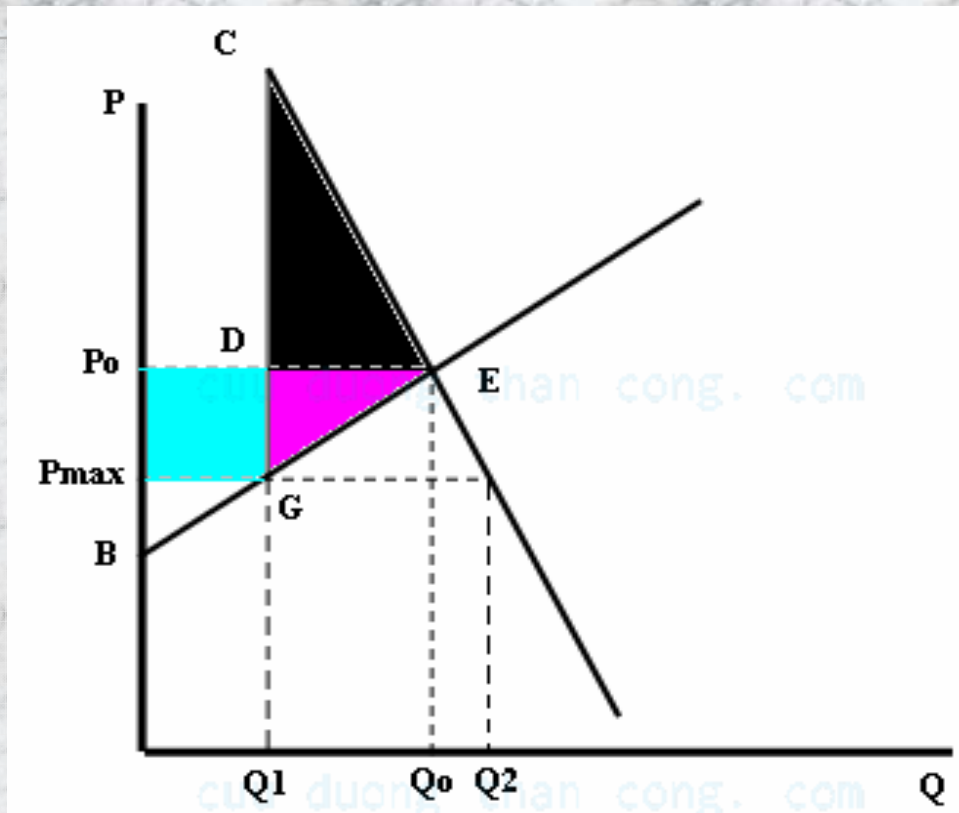

Trong dài hạn, chi phí tăng sẽ làm một số doanh nghiệp rút lui khỏi ngành, sản lượng giảm mạnh hơn. Đường cung co giãn hơn.

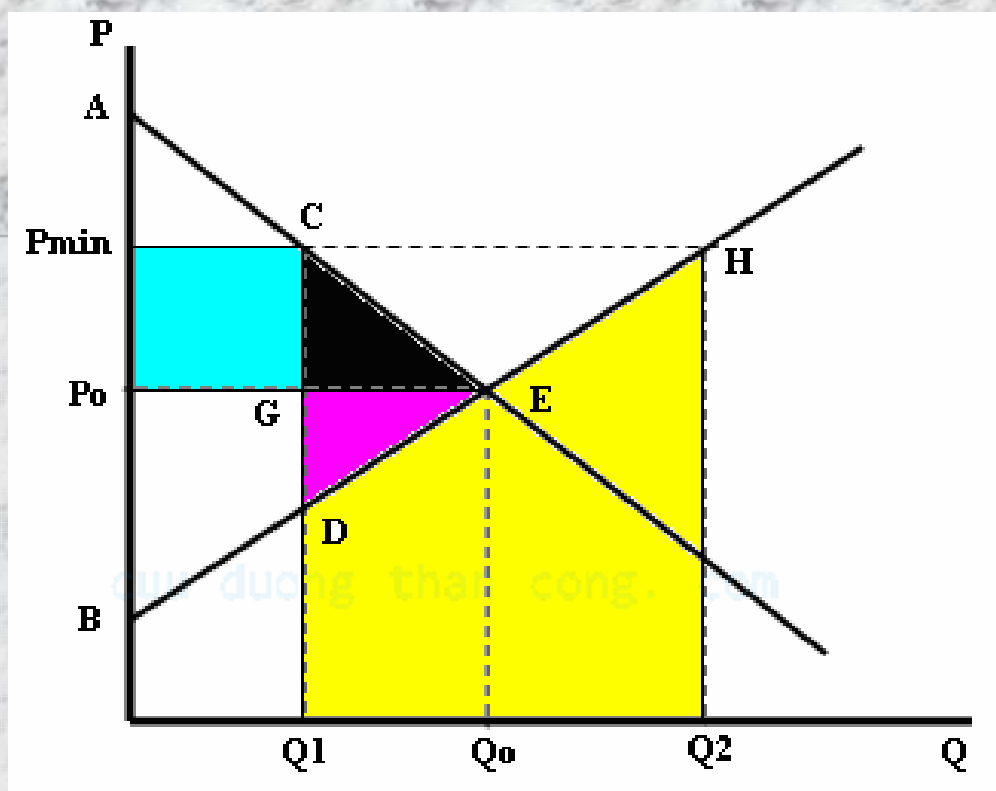
2.4. Thặng dư sản xuất thặng dư, tiêu dùng trong NGÀNH cạnh tranh hoàn hảo

- Giá trần

Nếu cầu không co giãn, diện tích tam giác mất không của người tiêu dùng có thể lớn hơn diện tích tứ giác lợi ích tăng thêm.

- Giá sàn

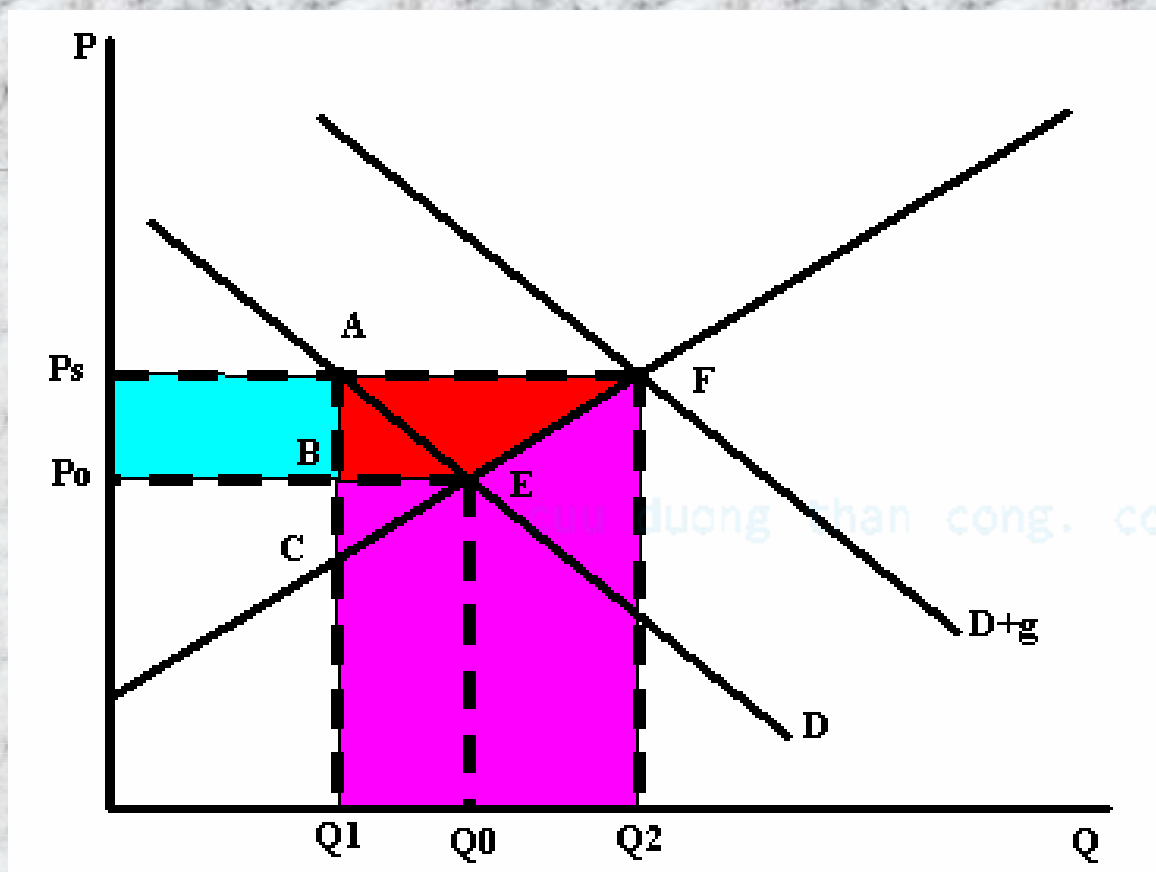
Nếu nhà nước đặt giá sàn $P_{\min}$, Các nhà SX muốn cung cấp Q_2 , người tiêu dùng Q_1 . Nếu tất cả các nhà SX thực sự sản xuất ở mức Q_2 , sẽ có một lượng $Q_2 - Q_1$ không bán được. Khi đó

Tổng thay đổi thặng dư người tiêu dùng là diện tích: $P_{\min}CEP_0$

Tổng thay đổi trong thặng dư người SX là diện tích: $P_{\min}CGP_0 - GED - DHQ_2Q_1$

Trợ giá

Chính phủ ấn định một giá trợ cấp là P_s , rồi mua bất kỳ đầu ra nào cần thiết để giữ giá thị trường ở mức giá ấy

Trong trường hợp này khoản mất trắng là $S_{AEFQ2Q1}$

DTSX tăng lên một khoản bằng:

$$S_{PsFEPo} = S_{PsABPo} + S_{ABE} + S_{AFE}$$

Thặng dư người tiêu dùng MẤT là:

$$S_{PsAEPo} = S_{PsABPo} + S_{AEB}$$

Chính phủ phải chi trả là:

$$S_{AFQ2Q1} = (Q_2 - Q_1)P_s.$$

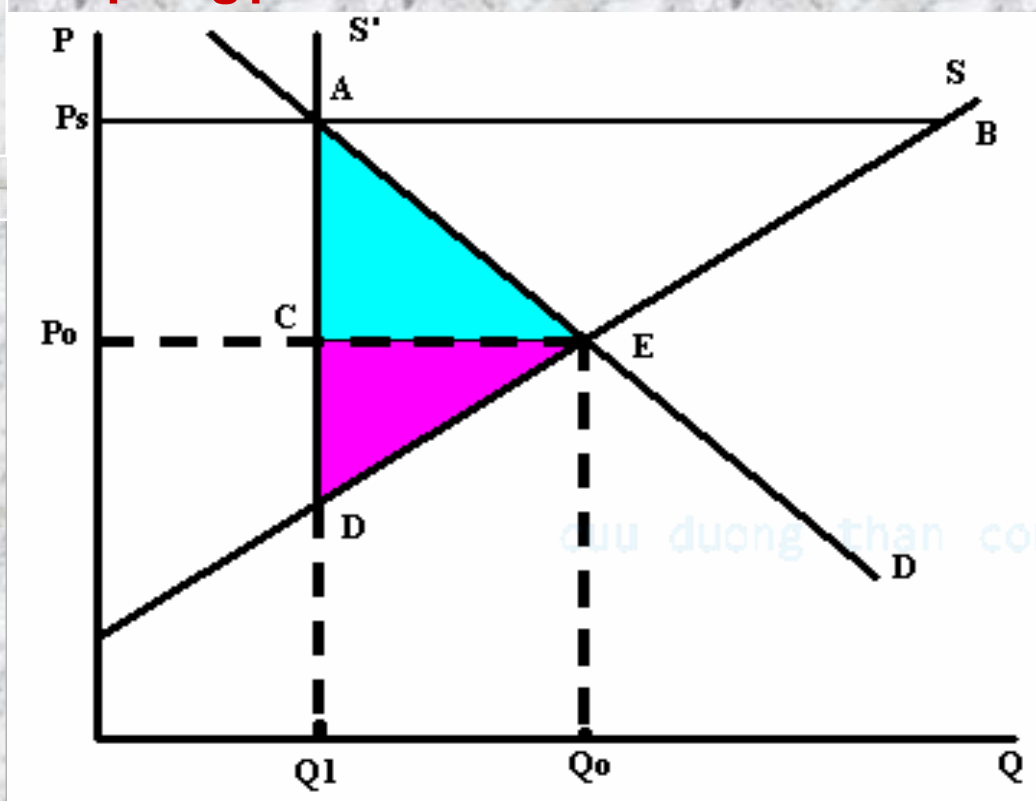
Tổng hợp lại, TD XH sẽ thay đổi: $S_{AFE} - (Q_2 - Q_1)P_s$

- Số phúc lợi mất trắng ấy có thể là cực kỳ lớn. Nhưng việc đáng tiếc nhất của chính sách này là việc có nhiều phương cách hữu hiệu hơn (xã hội ít tổn kém hơn) để làm cho người sản xuất sung túc hơn. Nếu mục tiêu là làm cho người sản xuất có thêm thu nhập một khoản bằng DT tứ giác PsFEPo thì phương cách ít tổn kém hơn nhiều là cho họ số tiền ấy một cách trực tiếp thay vì thông qua việc trợ giá. Vì đằng nào người tiêu dùng cũng mất DT: PsAEPo do trợ giá, bằng cách trợ cấp trực tiếp xã hội tiết kiệm được diện tích AEFQ2Q1.
- Tuy nhiên trợ cấp giá là cách cho đỡ lộ liễu hơn và do đó hấp dẫn về mặt chính trị.

cuu duong than cong . com

Hạn ngạch sản xuất

CP có thể khống chế lượng cung bằng một cách nào đó (cấp một lượng có hạn chứng chỉ hành nghề, trả tiền cho điền chủ để họ để đất không...).

Trong trường hợp này:

Cung hoàn toàn không co giãn tại điểm Q_1 , giá cả tăng từ P_0 lên P_s .

- TDTD mất là: $S_{PsAE P_0} = S_{PsAC P_0}$ (giá cao) + S_{AEC} (do sản lượng giảm).
- Người SX được lợi do giá tăng cao một khoản bằng $S_{PsAC P_0}$. Nhưng lại thiệt một khoản bằng S_{CED} do sản lượng giảm. Đồng thời người sản xuất được trợ cấp một khoản bằng S_{ABD} cho việc giảm sản lượng xuống Q_1 .

Tổng lợi ích thay đổi là:

- $TDSX = S_{PsACP_0} \text{ (giá tăng)} - S_{CED} \text{ (sản lượng giảm)} + S_{AEC} + S_{CED} + S_{ABE}$

- **Tổng phúc lợi xã hội thay đổi:**

- $$TDXH = - S_{PsACP_0} - S_{AEC} + S_{PsACP_0} - S_{CED} + S_{AEC} + S_{CED} + S_{ABE} - S_{AEC} - S_{CED} - S_{ABE}$$
$$= - (S_{AEC} + S_{CED}).$$

- Nếu chính phủ để mặc cho thị trường quyết định giá cả và sản lượng, đồng thời trợ cấp cho nhà sản xuất một khoản bằng S_{PsBEP_0} thì giá cả vẫn ở mức P_0 , sản lượng vẫn ở mức Q_0 . Khoản trợ cấp S_{PsBEP_0} mà nhà nước mất chính là khoản người sản xuất được, và thay đổi phúc lợi xã hội bằng 0 thay vì phải mất trắng S_{AED} .

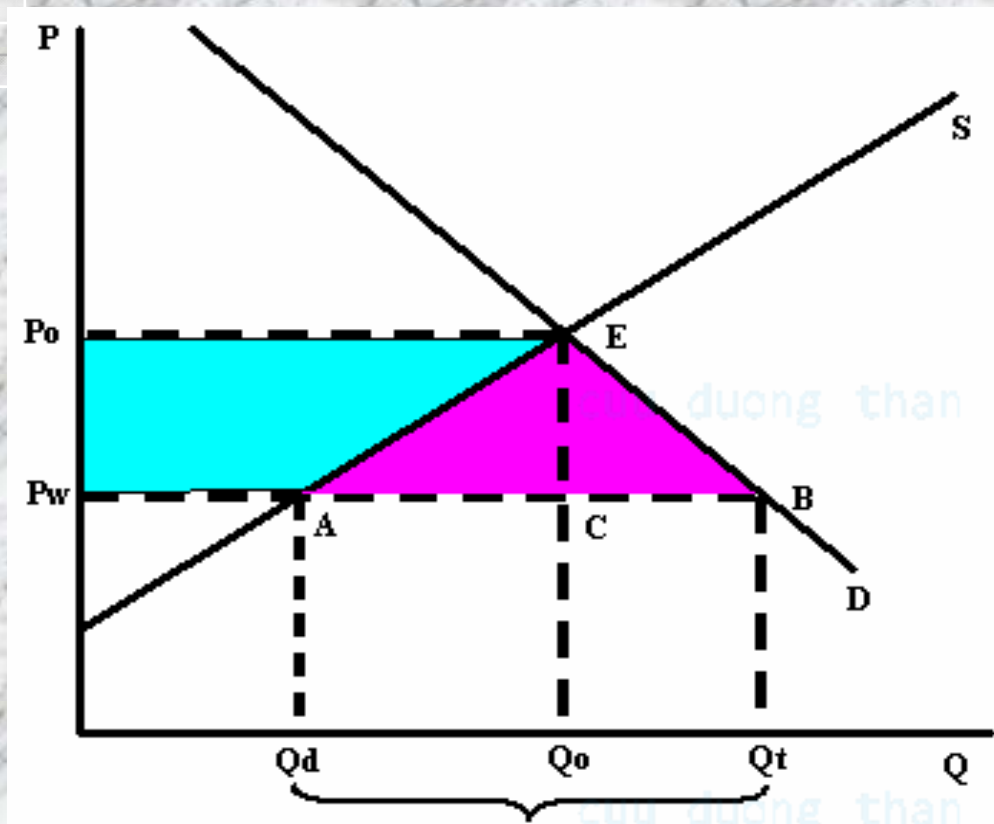

Hạn ngạch và biểu thuế nhập khẩu

- Chính phủ có thể dùng hạn ngạch để giữ giá trong nước cao hơn giá thế giới, qua đó bảo hộ một ngành công nghiệp nào đó làm cho nó có thể kiếm được lợi nhuận cao hơn mức trong ĐK tự do thương mại.
- Tuy nhiên, thặng dư mà người tiêu dùng mất lớn hơn thặng dư người sản xuất được hưởng và cái giá mà xã hội phải trả là khá cao.

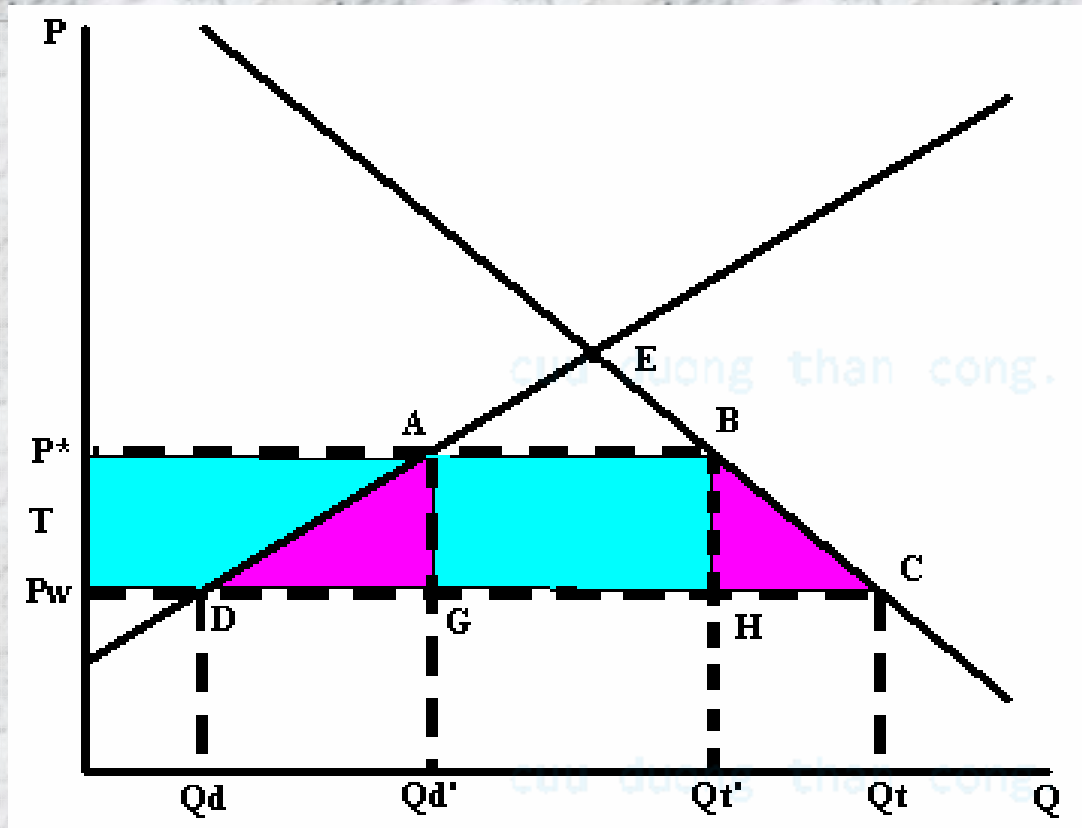
cuu duong than cong . com

Xét trường hợp chính phủ áp đặt hạn ngạch nhập khẩu là không (hay cấm nhập khẩu)

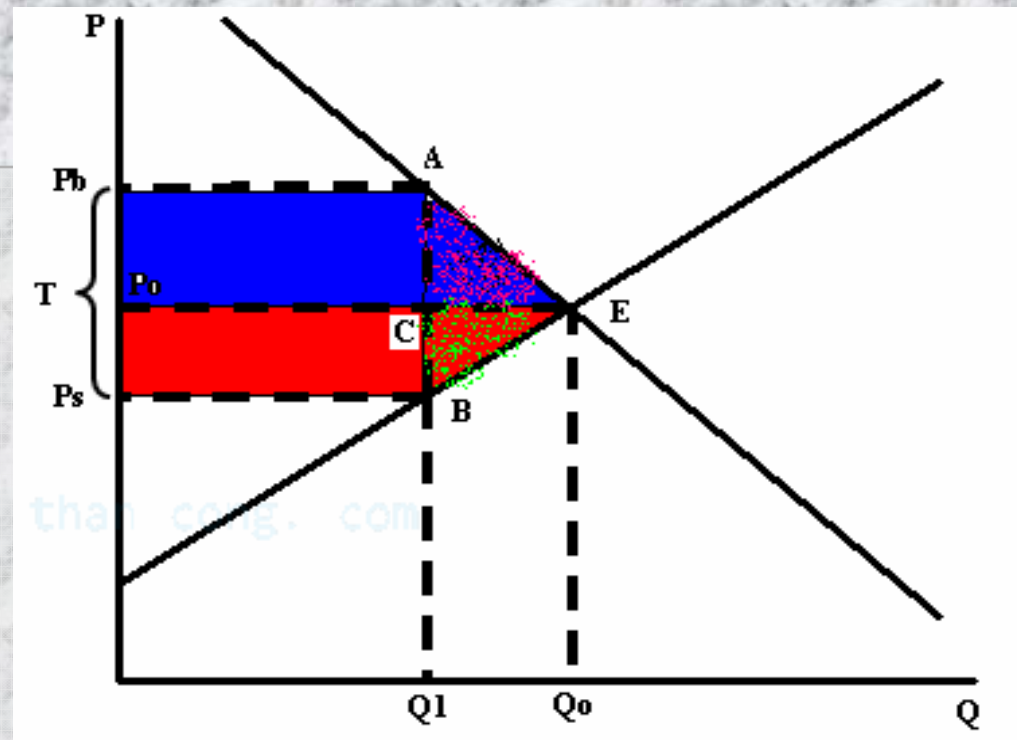

Trường hợp chính phủ hạn chế chứ không cấm nhập khẩu bằng cách áp dụng thuế T/1 ĐV sản phẩm.

Tác động của thuế hay trợ cấp

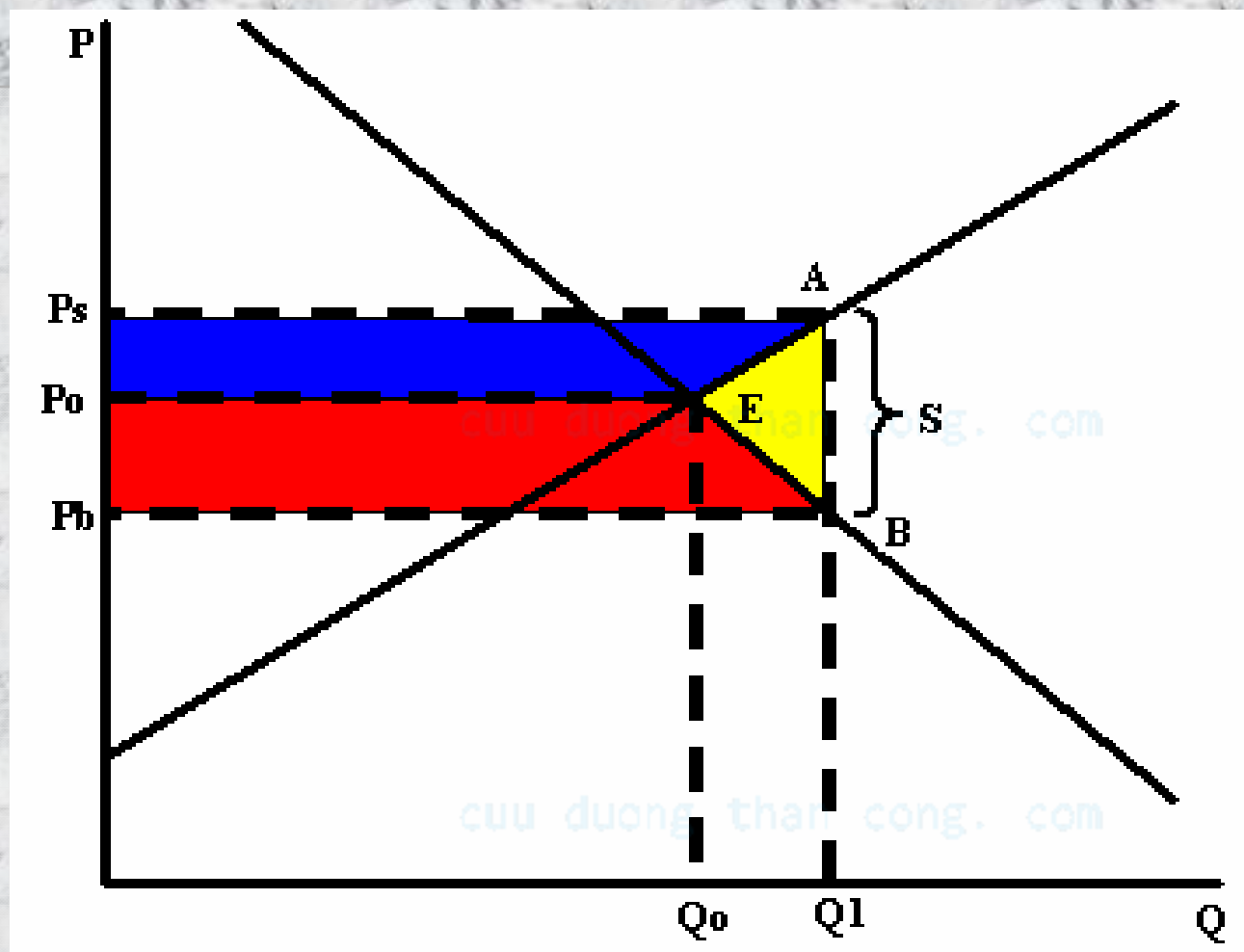
Khi chưa có thuế, giá thị trường cân bằng ở mức P_0 , lượng cân bằng ở mức Q_0 . Khi có thuế giá thị trường tăng lên mức P_b , đồng thời là giá người tiêu dùng phải trả.

Thặng dư người tiêu dùng vì thế giảm một khoản bằng diện tích tứ giác $P_b A E P_0$. Giá người sản xuất thực sự nhận được giảm từ P_0 xuống P_s . Vì vậy thặng dư sản xuất mất một khoản là diện tích tứ giác $P_0 E B P_s$. Chính phủ nhận được một khoản thuế bằng diện tích $P_b A B P_s$. Diện tích xã hội mất trắng là tam giác $A E B$.

Trợ cấp có thể coi là mức thuế âm.

■ **The End**